Poštnina plačana v gotovini.
Štev. 12.
V Ljubljani dne 15. junija 1940.
Cena posamezni številki din 3·—
Leto XXII.

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto din 40·—, za pol leta din 20·—, za četrt leta din 10·—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku.

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence

Ob grobu Maksa Lillega

Ko smo lani v septembru pisali članek v počastitev osemdesetletnice rojstva Maksa Lillega, enega izmed prvih začetnikov uradniške stanovske organizacije med Slovenci, kdo bi si bil mislil, da bomo čez dobrih devet mesecev stali že ob njegovem grobu. Neizprosna usoda je prestrigla življenjsko nit temu zaslužnemu borcu in delavcu, ki je ostal do zadnjega diha zvest svojim načelom, nepopravljiv in nepoboljšljiv optimist in mladeniško veder idealist. Ob njegovem odhodu smo dolžni, da se malce zamislimo nazaj v dobo, ko se je ta osemdesetletnik začel pripravljati za borbo za naše splošne koristi

V soboto, dne 8. junija, zjutraj je v Ljubljani izdihnil po daljšem bolehanju ta vzgledni in plemeniti naš tovariš. Rodil se je leta 1859. v Postojni kot sin davčnega uradnika. Ker je čutil nagnjenje za vojaško službo, je dovršil višjo vojaško realko, toda očesna bolezen mu je onemogočila, da bi se bil posvetil poklicu, katerega si je izbral. Zato je bil prisiljen poiskati si drugod zaposlitve in tako je že leta 1875. postal pripravnik pri davčnem uradu v Stični na Dolenjskem. V davčni službi je bil dodeljen dolgi vrsti davčnih uradov po Sloveniji, pa tudi v Bosni, kjer je služil dve leti. Nazadnje je bil predstojnik ljubljanskega davčnega urada. V ti lastnosti je tudi bil upokojen leta 1923., komaj nekaj dni pred uveljavljenjem novega uradniškega zakona, katerega je sam pomagal izdelati, in sicer kot staroupokojenec s prejemki po nekdanji avstrijski uradniški pragmatiki. Ironija usode — in nova potrditev tako resničnega reka, ki pravi, da je nehvaležnost plačilo sveta.

Kot uradnik je dosegel mnoga častna priznanja, pohvale predstojnikov in tudi odlikovanja. Toda še bolj se je pokojni Makso Lilleg uveljavljal v široki javnosti, in to kot stanovski organizator in uradniški zastopnik. Že v avstrijskih časih je uspešno deloval na tem poprišču in položil prve temelje organizacijskega gibanja slovenskega uradništva na Kranjskem. Po prevratu je takoj ustanovil zvezo organizacij državnih uslužbencev v Sloveniji in ji pridružil tudi samoupravne občinske nameščence. Njegova zasluga je bila, da je organizacijsko gibanje kmalu prodrlo tudi na Hrvatsko in kasneje v Beograd.

Začel je pokojni Makso Lilleg kot predsednik Društva davčnih uradnikov. Kot načelnik združenih uradniških društev na bivšem Kranjskem je odločujoče sodeloval pri izdelavi prvega osnutka pravil za zvezo vseh kranjskih uradniških organizacij. V ti lastnosti je ponovno zastopal slovenske državne nameščence na Dunaju in tudi sodeloval pri obravnavanju moderne avstrijske uradniške pragmatike. Celo v ljubljanskem občinskem svetu je uspešno branil interese tako občinskega, kakor tudi državnega nameščenstva. Po koncu vojne je že decembra 1918. začel s pripravami za združitev vseh slovenskih uradniških organizacij in res ustanovil Društvo državnih nameščencev za Slovenijo, ki se je pozneje spremenilo v Osrednjo zvezo državnih nameščencev v Ljubljani. Ker pa je takoj pravilnost spoznal, da more samo krepka, vso državo obsegajoča organizacija res uspešno zastopati koristi celotnega javnega uslužbenstva, je začel delovati v tem smislu in navezal najprej stike s »Savezom javnih namještenika v Zagrebu«. Sredi leta 1919. je bila v Zagrebu že ustanovljena skupna organizacija pod imenom »Centralni savez javnih namještenika kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca«. To osrednjo organizacijo so pozneje prenesli v Beograd in ji dali novo ime, namreč »Glavni savez državnih činovnika i službenika«, pod katerim je delovala vse do neprostovoljnega prestanka, ki ga je povzročil § 76. uradniškega zakona iz leta 1931. Takrat je morala iz istih razlogov prenehati z delovanjem tudi naša ljubljanska Zveza državnih nameščencev in upokojencev, ki jo je dolga leta vodil Makso Lilleg z največjim uspehom in v vsestransko zadovoljstvo.

Prav pod predsednikovanjem Maksa Lillega je začela Centralna zveza javnih nameščencev kraljevine SHS izdajati »Naš glas«. Prva številka lista je izšla v Ljubljani dne 1. avgusta 1919. v nakladi več desettisočev izvodov, menda jih je bilo 40.000. Polovico izvodov so poslali zagrebškemu Savezu, ki je list razposlal svojim vključenim društvom oz. članom, ostalo pa je razposlalo ljubljansko društvo. Ker je list, ki je objavljal prispevke v slovenščini in hrvaščini, uspeval, saj je imel po nekaj mesecih že pet tisoč naročnikov, se je zdelo, da je njegova bodočnost zagotovljena. Toda zaradi zelo hudega gmotnega stanja državnega nameščenstva, ki je privedlo do javnih manifestacijskih zborovanj v decembru 1919., je začel list hirati. Tiskarska stavka in razpust zagrebškega Saveza sta povzročila, da »Našega glasu« ni bilo več mogoče razširjati med Hrvati. Zato in ker so hrvatski naročniki ugovarjali, da je večina lista pisana slovensko, je prišlo do razcepa. Zagrebška organizacija je sklenila izdajati lastno glasilo, kar se je res zgodilo septembra 1920. Od takrat izhaja ljubljanski »Naš glas« še naprej v slovenščini, v Zagrebu ga pa izdaja tamkajšnja Potporna zadruga javnih namještenika i umirovljenika, naslednica nekdanjega Saveza javnih namještenika. Pri ustanovitvi in prvih početkih »Našega glasu« je prav krepko sodeloval Makso Lilleg, ki je ostal listu zvest do konca svojega organizatornega udejstvovanja, pozneje pa je prav do svoje smrti z veliko pozornostjo zasledoval njegov razvoj. Ko je poleti 1931. morala tedanja Zveza prenehati z delovanjem, je bil izvoljen v konzorcij »Našega glasu« tudi Makso Lilleg in ostal zvest in delaven član konzorcija do konca.

Požrtvovalni pokojnik je bil neutrudno delaven, kadar je šlo za obrambo naših skupnih interesov. Kot predsednik organizacije davčnega uradništva, kot predsednik Zveze, prav tako kakor v lastnosti predsednika ljubljanskega Društva državnih upokojencev, ki ga je za velike zasluge izvolilo za svojega dosmrtnega častnega predsednika, povsod je pokazal nenavadno borbenost, izredno razgibanost in mnogostransko udejstvovanje. Bil je res spreten organizator, neomahljiv in nepopustljiv borec za skupne ideale, rojen voditelj in predstavitelj državnega uslužbenstva. Najprej na Dunaju, nato pa v Beogradu je neštetokrat posredoval, vodil odposlanstva, udeleževal se posvetov. Kadar je šlo za pravičnost in poštenost, je bil neomahljiv, pripravljen prenesti tudi najhujše udarce. Res, pri svojem nesebičnem delu je dočakal poleg zmag tudi marsikatero nezasluženo krivico in neumevanje. Bil je, kar je najznačilnejša poteza njegovega značaja, vse do konca mladeniško idealen in navdušen optimist. Vsakomur, ki je prišel k njemu po nasvet ali pomoč, je vlil tolažbe, poguma in upanja. Ta njegova vedra vera v življenje in v končno zmago vsega dobrega in pravičnega, ga je delala do zadnjega tako odpornega in nepremagljivega. Kako daleč je šla njegova nesebičnost in njegov nepoboljšljivi optimizem, najbolje osvetljuje majhna črtica iz zadnjih dni njegovega življenja. Na pritožbo tovariša, ki ga je prišel obiskat, da ni z novo ureditvijo doklad prav nič pridobil, je pokojni Lilleg — sam staroupokojenec, upokojen s 46 službenimi leti — odgovoril tole: »Res je, kakor jaz tudi ti nisi nič pridobil, toda saj veš, da danes v teh težkih časih država res ne zmore povišanja. Prepričan sem pa, ko se razmere izboljšajo, da nam bo dala vse, kar nam po človeški in božji pravičnosti gre.«

Tega izboljšanja ni dočakal, prej je zatisnil oči in odšel, da je vsem nam ostal svetal vzor, zlasti pa vsem tistim našim mlajšim stanovskim tovarišem, ki iz lastnih izkušenj ne poznajo potrebnosti in koristnosti stanovskega udejstvovanja in ki nebrižno stoje ob strani, kadar se še redki posamezniki bore za naše skupne koristi. Lillegovo dolgo, bojev in uspehov, razočaranj in zmagoslavja polno življenje je kakor ena sama prispodoba nesebičnega, požrtvovalnega javnega dela, ki mu je blaginja soljudi več kakor lastna, ki služi celoti brez misli na pohvalo in dobiček, prispodoba neutrudnega delavca, ki dela zaradi stvari same, tudi kadar gre v boj brez upa na zmago. Takih kristalnih značajev, takih vzornikov stanovske zavednosti in odločnosti nam je v teh razrvanih časih še prav posebno treba. Zlasti nam je pa potrebna danes njegova neuničljiva borbenost, to njegovo tako bodrilno zaupanje v zmago pravičnosti in ta njegova neomajna vera, da bo končno le prišla rešitev ne le za naš stan, temveč za ves naš narod, katerega je tako goreče in neomajno ljubil. Naj bi se vsaj ob smrti tega vzglednega borca za naše skupne koristi zavedli vsi slovenski državni uslužbenci in upokojenci vseh dolžnosti, ki jih imajo nasproti svojim tovarišem in vsemu stanu. S tem postavimo Maksu Lillegu najlepši spomenik, trdnejšega od kamna in brona.

Naj ostane svetli spomin Maksa Lillega med slovenskimi državnimi nameščenci in upokojenci vedno živ!

Resolucija poštnega uradništva

V prvi polovici aprila je imela ljubljanska sekcija Združenja uradnikov p. t. t. stroke redni občni zbor, ki se ga je udeležilo približno 150 članov. Prisotni so bil tudi zastopniki ljubljanske učiteljske in železničarske organizacije.

Iz tajniškega poročila o delovanju sekcije v minulem letu, smo že zadnjič v dveh člankih podali poglavitne podrobnosti, tako da se danes lahko omejimo samo na ugotovitev, da so zborovalci ta izvajanja sprejeli z odobravanjem na znanje. Poročila so podali tudi zastopniki pododborov iz Ljubljane, Maribora in Celja.

Nato je predsednik osrednjega izvršnega odbora g. Grbić v daljšem in izčrpnem govoru orisal še delovanje osrednjega odbora in razmere v poštni stroki. Poudaril je, da je za izboljšanje razmer nujno potrebna popolna svoboda za ustanavljanje in udejstvovanje uradniških organizacij in njihovo sodelovanje z ministrstvom. Razne nove reforme so uslužbence močno iznenadile, ker je pošti ohranjen tudi v prihodnje značaj fiskalne ustanove. Osnutek uredbe o organizaciji poštnega ministrstva je sprožil odpor, zlasti njegove določbe o celibatu, o omejenem številu ženskega uslužbenstva, o izpitih za položajne skupine itd. Nekatere najtrše določbe so bile pa kasneje zaradi občnega odpora javnosti iz osnutka črtane. Glede zvišanja plač je združenje storilo vse, kar je moglo. Sodeluje v beograjskem akcijskem odboru in upa, da bo končno le uspelo. Tudi pri sestavitvi novega proračuna oziroma dvanajstin so bile mnoge upravičene zahteve organizacije sprejete, zlasti glede napredovanja. Tudi razni postranski dohodki se bodo poštnim uslužbencem vsaj nekoliko zvišali.

Pri volitvah je bil sprejet edini vloženi kandidatski seznam, tako da je ostal odbor skoro neizpremenjen. Zborovalci so nato sprejeli naslednjo

resolucijo:

1. Takojšno zvišanje prejemkov vsem državnim uslužbencem v skladu z naraščajočo draginjo.

2. Vrnitev draginjske doklade poročenim uslužbenkam in rodbinske doklade za žene.

3. Odprava § 76. u. z. in odobritev ustanovitve zveze organizacij državnih uslužbencev.

4. Pravica prisostvovanja delegatov Združenja na sejah PTT. sveta.

5. Povečanje števila osebja in sprejem v službo samo z razpisom.

6. Avtomatsko napredovanje.

7. Odpravi naj se numerus clausus.

8. Brezplačen dopust za čas trajanja službe v kadru.

9. Prevedba dnevničarjev, zvaničnikov in nadničarjev z uradniško kvalifikacijo na ustrezna zvanja in priznanje dnevničarske službe v pokojnino in napredovanje.

10. Posebne doklade za ptt. osebje v prometni službi.

11. Povečanje nagrad za nočno službo.

12. Povečanje dnevnic za ambulančno osebje.

13. Sprejem pravilnika o delovnem času in honoriranje nadur.

14. Povečanje kreditov za dnevnice za začasna službena nadomestovanja in njihova ločitev od kreditov za kontrolo pošt.

15. Zvišanje prejemkov dnevničarjev po stopnjah, določenih v pravilniku.

16. Odprava kuluka.

17. Povečanje dotacije poštne hranilnice za zdravstveni fond Združenja.

18. Večja samostojnost tehnične službe v materialnem in osebnem pogledu.

Poleg teh zahtev ugotavljamo nerazumevanje merodajnih faktorjev za vprašanje zvišanja naših prejemkov. Tako stališče upravičuje in zahteva skupno in solidarno akcijo vseh organizacij državnih uslužbencev za izboljšanje njihovega gmotnega, pravnega in moralnega položaja.

Zborovanje narodnih železničarjev

Začetek maja je imel ljubljanski oblastni odbor Združenja jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev svoj redni občni zbor. Zastopniki podružnic iz vse Slovenije so zastopali dvajset podružnic in 2814 članov. Osem podružnic ni bilo zastopanih. Zborovanje je bilo v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

Po uvodnih formalnostih je predsednik pozdravil zastopnike raznih uradniških organizacij, se oddolžil spominu umrlih članov in zlasti pokojnega predsednika osrednjega odbora ing. Žakića.

Nato je predsednik ing. Roglič v kratkem orisal delovanje organizacije v minulem letu, ki je bilo trideseto,

odkar so zavedni slovenski železničarji ustanovili svojo organizacijo. Danes je UJNŽB poleg učiteljev najmogočnejša organizacija v vsi državi. Poudaril je, kako se je poslabšalo gospodarsko stanje vseh železničarjev zaradi občutne podražitve vseh življenjskih potrebščin. Zato je nujna odpomoč neodložljiva. Društvo je odločujočim činiteljem ponovno predočilo nevzdržno stanje, ki so ga zakrivile sedanje izredne gospodarske razmere. Združenje je končno doseglo priznanje 20 odstotne izredne doklade za eksekutivno osebje in pa zvišanje delavskih mezd za 10%; oboje velja od 1. januarja 1940. dalje. Čeprav je bil tega zvišanja deležen samo določen del osebja, ne pa vsi uslužbenci, vendar je ta uspeh vsaj moralno pomemben, ker je s tem uradno priznana potrebnost in upravičenost zvišanja prejemkov.

Razen delovanja za zvišanje prejemkov je UJNŽB posvetilo največ skrbi vprašanju razbremenitve osebja v službi. Zaradi premajhnega števila uslužbenstva, ki se posebno občutno pozna v Sloveniji, so vsi železničarji: uradniki, zvaničniki, služitelji in delavci, stalno preobremenjeni, tako da niti ne morejo izrabiti zakonskih odmorov. Zato je tudi zdravstveno stanje železničarskega osebja zelo nezadovoljivo. Tudi glede naturalnih dajatev se morajo železničarji pritoževati, ker letos n. pr. še niso prejeli službenih uniform. Tudi novi delavski pravilnik je železniškim delavcem njihovo službeno razmerje poslabšal. Zato bo treba podvojenega napora in dela, da organizacija doseže za delavstvo sodoben in socialno pravičen pravilnik, ki bo dokončno uredil delovne razmere in ugodil dolgoletnim, res upravičenim željam železničarskega delavstva. Potrebno bo tudi priznanje delavskih in dnevničarskih mezd za pokojnino, česar železničarji doslej še niso mogli izvojevati.

Po predsednikovem poročilu je podrobno opisal notranje društveno delovanje tajnik g. Danev, blagajniško poročilo pa je podal g. Jesih. Sledila so poročila o delovanju obeh železničarskih glasbenih društev »Sloge« in »Drave«. Končno je pozdravil zborovalce tudi podpredsednik osrednjega odbora g. J. Simončič, ki je poudaril, da bo morala organizacija v prihodnje skušati doseči več uspehov. Poglavitna vprašanja so: pravilno štetje let za napredovanje in odmero pokojnine, postavitev vsega železniškega prometnega poslovanja na avtonomno podlago brez neposrednega vpliva finančnega ministrstva in pa izdanje novega zakona o drž. prometnem osebju.

Po krajši debati in poročilih še nekaterih odbornikov je bil pri volitvah z neznatnimi izjemami izvoljen dosedanji odbor, kar dokazuje, da imajo člani zaupanje vanj.

Rodbinska pokojnina oženjenih sinov

V paragrafu 153. u. z., ki našteva primere, v katerih izgube otroci pravico do rodbinske pokojnine po starših, je navedeno, da so taki primeri: izguba državljanstva, kazenska obsodba, sprejem državne službe ali ustanove, omožitev hčerâ in za sinove dosežena polnoletnost. Kaj se pa zgodi, če se oženi še mladoletni sin, v tem paragrafu ni določeno. Ker se je pa v konkretnem primeru pojavilo vprašanje, ali gre še nadalje pravica do prejemanja rodbinske pokojnine sinu, ki se je — preden je postal polnoleten — oženil in je sicer do prejemanja pokojnine upravičen, ker je za vsako pridobivanje nesposoben in brez lastnih sredstev za vzdrževanje, je bila zadeva predložena finančnemu ministrstvu v odločitev.

Finančno ministrstvo je na zadevno vprašanje podalo sledeče pojasnilo:

»Pravico do rodbinske pokojnine sinov, ki se pred dosego polnoletnosti oženijo, bi bilo mogoče event. izpodbijati na podlagi 5. točke I. odstavka § 153. uradn. zakona iz leta 1931. in točke 1. pod III. čl. 154. zakona o uradnikih in drugih civilnih drž. uslužbencih iz leta 1923., oziraje se na predpise državljanskega zakonika, veljavnega za dotično ozemlje, s katerega je konkretni primer, namreč — ali je z zadevnim državljanskim zakonom odrejena emancipacija otrok moškega spola, kadar stopijo v zakon.«

V smislu tega pojasnila je ministrstvo zahtevalo, da se mu morajo v vsakem primeru posebej predložiti podrobnejši podatki, skladno s predpisi državljanskega zakonika, ki govore o zakonski osamosvojitvi otrok. Na podlagi teh predpisov šele bo finančno ministrstvo moglo dati fin. direkcijam potrebna navodila s pojasnili, ali naj se takim oženjenim sinovom, ki še niso polnoletni, ustavi izplačevanje rodbinske pokojnine ali naj se jim ta po splošnih pogojih § 153. u. z. še naprej izplačuje.

V konkretnem primeru je neka finančna direkcija odločila, da se nedoletnemu sinu - siroti državnega uslužbenca nakazuje še naprej rodbinska pokojnina do polnoletnosti, čeprav se je že oženil. S poroko se namreč njegovo pravno stanje, združeno z nedoletnostjo, ni spremenilo. Po § 172. in ost. občega drž. zakonika nedoletniki namreč s poroko ne pridobe pravice polnoletnih sinov, temveč ostanejo še naprej pod očetovsko oblastjo. Poroka po nekdanjem avstrijskem občem državljanskem zakoniku, ki v Sloveniji še danes velja, ne predstavlja zakonske emancipacije za nedoletnika. Tudi po poroki pritiče polnoletnim sirotam rodbinska pokojnina po določilu točke 5. § 153. sedanjega ur. zakona oziroma člena 154., odst. III., točka 1., u. zak. iz leta 1923. Tem poslednjim pa gre rodbinska pokojnina samo, če dokažejo, da nimajo drugih sredstev za vzdrževanje.

Finančno ministrstvo, kateremu je bilo to stališče sporočeno, je ta postopek odobrilo in vzelo na znanje.

Mariborsko zadružništvo vodi

Po občnem zboru naše Nabavljalne zadruge v Mariboru

V nedeljo, 19. maja, se je vršil XIX. redni občni zbor nabavljalne zadruge drž. nameščencev v Mariboru. V soboto popoldne se je zbralo 97 (od 103) delegatov v mali dvorani Narodnega doma na predkonferenco. Obravnavali so tu vse točke dnevnega reda. Uprava je dala delegatom vsa zahtevana pojasnila, da je šlo delo glavne skupščine naslednji dan hitreje izpod rok. Na predkonferenci so tudi ugotovili vsi delegati, da je predloženi obračun realen. Zvečer so se zbrali nato delegati v gostilniških prostorih zadruge na pomenek in večerjo. Ker pa je ob sobotah restavracija močno zasedena, so postavili mize tudi v pisarniške prostore, in tako je tokrat tam namesto črnila teklo rujno vince, ki ga v priznano dobri kvaliteti toči naša zadruga.

V nedeljo ob pol 9. uri je otvoril občni zbor v veliki dvorani Narodnega doma predsednik g. A. Reher. Zvezo Nabavljalnih zadrug v Beogradu je zastopal njen revizor g. V. Cizelj. V svojem poročilu ugotavlja uprava, da niso ostali vojni dogodki brez vpliva na naše narodno gospodarstvo. Cene živilom stalno rastejo in zlasti onih, ki jih kupuje članstvo na trgu, kakor: meso, mleko, krompir, zelenjava itd. Zato so skrčili drž. nameščenci nakupe špecerije in manufakture. Saj so upravičeno tožili že prej, da težko izhajajo s prejemki, sedaj je postal položaj naravnost nevzdržen. V novembru je že poslala zadruga odločujočim faktorjem spomenico, po zborovanju 13. decembra pa vdrugič vsestransko utemeljeno resolucijo z zahtevkom po izboljšanju gmotnega položaja. Zadruga je skušala ohraniti stare cene do konca leta 1939., kar ji je pa le deloma uspelo. Ko so pošle stare zaloge, si je morala nabaviti nove pod manj ugodnimi pogoji. Vrhu tega so zahtevali dobavitelji takojšno plačilo ali celo plačilo vnaprej, medtem ko so dovoljevali prej 1- do 3mesečni kredit. S tem je nastopilo občutno pomanjkanje gotovine. Kljub vsem težkočam pa zadruga ni znižala kredita rednim plačnikom, zadrugarji pa so se zavedali svojih dolžnosti in redno izpolnjevali svoje obveznosti.

Da dvigne zadružno zavest, je uprava podpirala zadružno propagando. Lani, dne 5. julija, je bila sijajno uspela proslava mednarodnega zadružnega dne s srečolovom in pestrim programom. Krožek zadrugark je prirejal jeseni in v začetku zime družabne popoldneve, na katerih je pletla ženska mladina pod vodstvom zadrugark razne izdelke iz volne, ki jo je darovala zadruga. S pleteninami so potem obdarovale revno deco za božič. Za članice je priredila zadruga prikrojevalni tečaj, ki je bil jako dobro obiskan. Zadruga izdaja tudi svoj mesečnik »Mariborski zadrugar« s poučno in zabavno vsebino.

Meljski dvor je zadruga adaptirala za razpečevalni oddelek, kjer pripravljajo blago za razvažanje strankam. Nadalje je tam skladišče špecerijskega blaga, drv in premoga, garaža za zadružne tovorne avtomobile in pražarna za kavo. V vinogradu je bilo zrigolanih in na novo zasajenih 3000 kvadratnih metrov. Letos se delo nadaljuje, da se s tem zviša rentabilnost.

Upravni odbor je imel lani 49 sej. Poleg teh je imel petčlanski ožji odbor 27 sej, na katerih je obravnaval sprejem in izstop članov, kreditiranje članom in odlog plačil obrokov. Vse sklepe ožjega odbora je naknadno potrdil celokupni odbor. Število članov je naraslo za 181 ter je znašalo ob koncu leta 5468.

Delegati so bili razdeljeni v odseke: za pravila in pravilnike, za proučavanje bilance in premoženjskega stanja, za nepremičnine, za želje in pritožbe, za cene, za propagando, za podružnice. Tudi celjski delegatje so tvorili svoj odsek. Uslužbencev je imela zadruga 87, in sicer v pisarnah 14, v trgovinah 44, v pekarni 6, v gostilni 12, šoferjev 4, pri kurivu 5, na Meljskem dvoru 1 in 1 hišnico.

Blaga je imela zadruga 31. decembra skupaj za 6,775.887 din, od tega za nad 6 milijonov špecerije in manufakture, torej za milijon več kakor pred letom. Nepremičnine so vpisane z vsoto 3,863.000 din. Če odbijemo od tega sklad za obnovo nepremičnin v znesku 920.000 din, odstane vrednost 2,943.000 dinarjev. Tudi premičnine so vnešene med aktiva po nabavni vrednosti, od katere moramo odšteti sklad za obnovo premičnin, ki je na strani pasiv. Tako dobimo vsoto 612.000 din. Rezervni sklad je narastel že na lepo vsoto okroglih 3 in pol milijona dinarjev. Iz sklada za članske namene je bilo izplačanih na posmrtninah nekaj nad 500.000 din. Vzlic temu je narastel za 340.000 din na 2,512.000 din. Za-

M. Zamacois:

Nepričakovana predstava

Gospod Solavoine, ki se je prejšnji večer vselil v novo stanovanje, je pribijal obešalnike na steno prednje sobe.

Žena je s svojo materjo, zadaj v shrambi za perilo, odpirala zaboje. Kuharica je v kuhinji razkladala ponve, sobarica je pa obešala obleke v omaro, medtem ko je stara pestrna skrbno pripravljala prenočišča za sedmero otrok.

Teh sedem otrok, štirje dečki in tri deklice, ki so bili razvrščeni kakor klini lestvice od treh do štirinajstih let, so izrabili izjemno in začasno svobodo, ki so jo jim bili pustili. Divje so tekali iz sobe v sobo, se prerivali, se suvali med vpitjem in prepirom, ki so ga prekinjali samo posamezni padci, katere je spremljalo oglušujoče tuljenje...

Zdaj pa zdaj so se oče, mati, babica, kuharica, sobarica ali pa stara pestrna, ki so že izgubljali potrpežljivost, zapodili sredi med kričečo tolpo in kar deževalo je glasnih opominov, grozečih kretenj pa tudi klofut in bušk.

»Ah, ta divja otročad!« je jezno momljal gospod Solavoine, in se olajšal s tem, da je močneje tolkel po žeblju, kakor da je to eden izmed teh obsedencev.

In ko mu je hrupna tolpa, ta prava divja lov tekla ravno za hrbtom, se mu obešala za stolček, mu prevrnila orodje in vrgla na tla škatlo z žeblji, je ubogi oče, ki je bil že na kraju potrpežljivosti in skoro blazen, zatulil:

»Tak ne morete ostati pet minut pri miru, divjaki!«

Toda že se je tolpa preselila na drug konec stanovanja in divjala po drugih prostorih...

Nenadoma je nekdo pri vhodnih vratih močno pozvonil. Gospod Solavoine je stekel takoj na dolgi hodnik, kamor so držale vse sobe in klical:

»Melanija! Tašča! Jadviga! Justina! Pestrna! Zadržite vendar otroke! Nekdo zvoni... Sam grem odpret...«

In ko je zaprl zadnja vrata, je naglo odšel k vratom na stopnišče in jih odprl.

Na odstavku sta čakala dva zelo skrbno oblečena gospoda, ki sta imela poleg sebe tri velike potovalne zaboje in dva kovčega. Eden izmed gospodov se je odkril in spregovoril:

»Oprostite nama, gospod,« je dejal z močno opaznim ameriškim naglaskom, »prišla sva včeraj iz New Yorka v Havre. Nastopava v music-hallih po vsej Ameriki v zelo imenitni in smešni točki ‚ekscentričnih rokohitrecev'... Sijajen uspeh! Ker so nama dali naslov in ime ‚Mednarodne dramatske agencije', prihajava, da naju napotite k svojim klientom v Parizu ali pa naju priporočite svojim poslovnim prijateljem po Franciji...«

Gospod Solavoine, ki je držal kladivo v roki, je bil videti malce osupel, toda prosilca mu nista dala, da bi bil spregovoril vsaj besedico.

»Imava lepake,« je takoj nadaljeval drugi gentleman, »sporede, in v zabojih sva prinesla s seboj tudi vse priprave, ki so težke, da vam pokaževa najino točko in da bo Mednarodna dramatska agencija videla, da sva resna umetnika in da moreva nuditi odlične poslovne uspehe... Mogoče ste pa vi sluga podjetnikov?«

»Sluga? Kaj še, jaz sem gospodar... Samó, vesta, urejam si šele stanovanje...«

»Ah! Torej če hočete, vam takoj uprizoriva malo predstavico, ker so zaboji pretežki, da bi jih še enkrat prenašali...«

»Ampak, gospoda, saj vendar, jaz...«

»Ah, že prav gospod, kar dovolite!« ga je živahno prekinil prvi Američan in oblastno stopil v prednjo sobo in potegnil za sabo enega izmed zabojev, medtem ko je njegov tovariš storil isto z drugimi.

»Pri moji veri,« je dejal gospod Solavoine, »če že na vsak način hočeta, pa naj bo! Imela bosta za gledalce otroško občinstvo in to bo vajini poskušnji dalo prav posebno vrednost... Veliki salon je še skoro popolnoma brez pohištva, kar tam notri se uredita... Jaz grem pa ta čas pripravit mlado občinstvo, ki bo navdušeno nad to nepričakovano zabavo!«

»O! V redu! Pokličeva vas, gospod posrednik, takoj ko bo vse pripravljeno.«

Kakor bi mignil sta gospoda na koncu salona postavila čarovniško mizo, pokrito s črnim baržunom, ki se je blestel od zlatih luskinic. Na njej in ob strani sta razpostavila brez števila raznih potrebščin, postavila pred mizo v pravi razdalji divan in stole, kolikor jih je bilo pri roki. Nato sta odprla kovčega in se preoblekla, eden kot klasični rokohitrec v črno obleko, drugi kot klasični razcapani parodist, ki vse čarovnije svojega gospodarja, bodisi iz budalosti, bodisi iz hotene nerodnosti razkrinka.

Ko je bilo vse pripravljeno, sta rokohitreca poklicala gospoda Solavoinea. Ta je prišel v sobo z otroki, ki so vseh sedem korakali v vrsti drug za drugim, za njimi pa gospa Solavoineova, njena mati, kuharica, sobarica in pestrna. Otroci so bili očarani zaradi na hitro pripravljene zabave, odraslim pa tudi ni bilo odveč, da so imeli priliko malo odpočiti se in posedeti v miru.

Približno tri četrt ure sta oba »Ekscentrična rokohitreca« delala naravnost čudeže. Ker sta hotela osupniti posredovalca, od katerega je bil odvisen uspeh njunih poslov, sta sama sebe prekašala, in izmenoma v največje veselje malih in velikih gledalcev uprizarjala najbolj presenetljive čarovnije in najbolj burkaste norčije.

Na koncu so jima hrupno ploskali.

»Imenitno! Imenitno!« jima je vzklikal gospod Solavoine, medtem ko sta se v slovo ponovno globoko priklanjala...« To je veličastno, edinstveno! Ne vem, če sem že kdaj videl tako uspelo točko! Ni dvoma, da bosta po vsem starem svetu dosegla čudovite uspehe!«

»All right!... Torej kje bova najprej dobila angažma? Olympia? Folies-Bergère? Alhambra? Nouveau-Cirque?«

»To vama bodo pa povedali v zgornjem nadstropju...«

»All right! Torej zgoraj! Tam je pisarna podjetja?«

»Zgoraj, tam je Mednarodna dramatska agencija... pred dvema tednoma se je tod izselila in zaradi malomarnosti je ostala napisna plošča na mojih vratih...«

»Torej... Vi?«

»Jaz, veste, jaz pa izdelujem testenine, toda moji otroci so bili tako neznosni in vidva sta tako silila, da nisem imel poguma, da bi bil nas vse oropal te nepričakovane prilike, da bi ostali vsaj za eno urico pri miru... Hvala lepa, gospoda, prav od srca! Saj vesta za gotovo, da nista nič pozabila? Saj ni visoko, samo pičlo nadstropje še, pa sta tam... samo požurita se, agencija zapira ob sedmih, zdaj pa manjka samo še pet minut!«

druga ima tudi pokojninski sklad za one nameščence, ki niso zavarovani pri pokojninskem zavodu. Ta sklad znaša 645.000 din. Članom je vrnila zadruga kot blagajniški skonto na nakup skoro 1½ milijona dinarjev. Vsi oddelki zadruge so poslovali aktivno. Ves blagovni promet je dosegel malodane 27 milijonov dinarjev, od tega okroglo 14 milijonov proti gotovini in 13 milijonov na kredit. Poslovni prihranek znaša 201.000 din in gre v razne sklade. Tudi na socialnem polju se zadruga prav uspešno udejstvuje. Poleg posmrtnin, ki smo jih že omenili, podpira zadruga revne člane s skromnimi božičnicami in revnim, pridnim dijakom deli brezplačno hrano ali kruh.

Poročili uprave in nadzorstva je občni zbor v celoti sprejel. V pravilniku za posmrtnine so spremenili dotični člen tako, da dobiva član po pol leta članstva polovično, po enem letu pa celotno posmrtnino. Tri pritožbe zadružnikov so bile zavrnjene kot neutemeljene, prav tako je bila zavrnjena pritožba izključenega člana proti izključitvi. Zadruga se sme na blagu in posojilih zadolžiti do 10 milijonov dinarjev. Članom sme dajati blaga na kredit do 4000 din, le izjemoma upokojencem, ki čakajo na pokojnino, do 10.000 din.

Pri naknadnih volitvah so bili izvoljeni v upravo gg.: Bajt Tone, uradnik OUZD, Bračič Herma, šol. upraviteljica v pok., Gračner Drago, uradnik drž. železnic, Križan Ivan, tajnik agrar. ref. v pok., in Mlaker Ladislav, profesor; v nadzorstvo pa gg.: Rodè Silvo, učitelj, in Šuman Alojzij, preglednik fin. kontrole. Ob 14. uri je predsednik zaključil lepo uspeli občni zbor. Vsi navzoči so odšli z zavestjo, da je zadruga v dobrih in spretnih rokah in da se vsi odborniki po svojih zmožnostih in po najboljši vesti trudijo, da bo naša zadruga vedno naš ponos in naša pomočnica v sili. V tem pa moramo podpreti odborovo delo vsi zavedni zadrugarji. Eden za vse, vsi za enega! **drp.**

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Vsem prijateljem lista!

Podražitev
vseh vrst grafičnih izdelkov

Od »Zveze grafičnih podjetij Jugoslavije« smo prejeli naslednji dopis:

»Z ozirom na ponovno bližnje povišanje cen papirju in kartonu, zaradi ponovne podražitve tiskarskih barv in vsega ostalega materiala ter zvišanja delavskih plač so tudi grafična podjetja kraljevine Jugoslavije prisiljena povišati vse cene tiskovinam v knjigotisku, litografiji, offsetu, bakrotisku kakor tudi v kartonaži in knjigoveznicah za 25 %.

Veliki porast cen na trgu celuloze (beljene) v inozemstvu, dalje dnevno naraščanje cen vseh vrst surovin za izdelavo papirja, deluje naravnost porazno na razvoj razmer v grafični stroki. Nič bolje ni z ostalim materialom, kot so n. pr. barve, svinec, kemikalije za litografije in cinkografije, poleg tega pa je nastalo še občutno pomanjkanje nekaterih vrst materiala.

Grafična podjetja so zvišala doslej svoje cene samo malenkostno, čeprav se je že nekajkrat podražil papir, karton, lepenka, barve in ostali material, lani, decembra pa so se zvišale še plače kvalificiranemu in pomožnemu delavstvu. Sedaj pa stoje tiskarska podjetja spet pred novim povišanjem plač. Težko stanje, v katerem se nahaja celotno gospodarstvo grafične stroke, je prisililo k tej odločitvi vse tiskarske organizacije v državi, radi česar se na 25% povišanje cen tiskarskim izdelkom opozarja vsa javnost zaradi ravnanja.«

Zveza grafičnih podjetij Jugoslavije: Beograd, Ljubljana, Zagreb, Novi Sad, Osijek, Split in Sarajevo.

* * *

K prednjemu pojasnilu tiskarniških podjetij nimamo kaj dodajati. Opozarjamo le, da pomeni nova občutna (25%) podražitev tiskarniških stroškov za naš list, ki je odvisen od dotoka naročnin, **novo, nepričakovano in izredno občutno obremenitev.** Za zvišane stroške izdajanja lista nimamo zaenkrat še nobenega kritja, naše rezerve so pa skrajno neznatne. Če se razmere kmalu ne izboljšajo, bi utegnil biti obstanek »Našega glasa« resno ogrožen.

Na eno izmed možnosti, kako najti izhod iz sedanjega stanja, to je na **zvišanje naročnine,** spričo draginje in nezvišanih naših prejemkov skoro ni mogoče misliti. Ostane torej samo še **možnost povečanja števila naročnikov** ali pa **omejitev obsega ozir. izhajanja lista.** O vsem tem bo naš konzorcij razmišljal in skušal najti najpovoljnejši izhod.

Dokler se to ne zgodi, pa vse tiste tovariše, ki so že doslej pokazali svojo naklonjenost listu s tem, da so mu ostali zvesti in redno izpolnjevali svoje naročniške dolžnosti, nujno prosimo, naj ostanejo listu zvesti še v prihodnje. Kdor more, naj naročnino **plačuje vnaprej,** vse pa prav nujno prosimo, da poravnajo morebitne zaostanke. Za naše skromne razmere znašajo namreč ti zaostanki že prav znatne vsote. Premožnejši tovariši naj se spomnijo tudi tiskovnega sklada »Našega glasu«.

Od zavednosti slovenskih državnih uslužbencev in upokojencev bo odvisno, ali bo moglo edino slovensko skupno glasilo drž. uslužbencev in upokojencev tudi v sedanjih težkih razmerah še nadalje opravljati svojo nalogo, ki jo je doslej že polnih ena in dvajset let z vso vestnostjo in vztrajnostjo izpolnjevalo. Upamo, da je med našimi aktivnimi in upokojenimi tovariši še dovolj idealnih in zavednih mož, ki bodo napeli vse moči, da se vsaj ta zadnji vidni znak naše stanovske skupnosti ohrani preko teh izjemnih razmer.

Prosimo vse posameznike, ki jim je res kaj do obstanka in rednega izhajanja lista, prav tako pa zlasti naše strokovne in gospodarske organizacije, da skušajo z naročanjem, priporočanjem in širjenjem lista pomagati, da bo mogel preboleti tudi hudo krizo današnjih časov. Prepričani smo, da ima »Naš glas« še toliko prijateljev med pripadniki našega stanu, da bo mogel zbrati okoli sebe zvestih pristašev, ki mu bodo zagotovili redno izhajanje.

»Naš glas«.

Delavnemu možu v spomin!

Iz Gornjega grada nam pišejo:

V Šoštanju je umrl 29. aprila 1940. v visoki starosti 80 let tamkajšnji upokojeni davčni služitelj **Alojzij Kosel.**

Mož, ki je bil marljiv kot mravlja, je zaslužil, da se ga na tem mestu spominjamo, kajti redki so že tisti, ki živijo 62 let, a še redkejši so oni, ki imajo **62 službenih let.**

Rojen je bil v Ljubljani dne 8. junija 1860. ter je šel z 18 leti prostovoljno k vojakom in služil v Celovcu pri lovcih kot računski podčastnik polnih 12 let.

Nato je prestopil v civilno državno službo in dobil l. 1890. mesto davčnega služitelja v Gornjem gradu, kjer je služil do l. 1908., nakar je bil premeščen v Slov. Konjice, tam je služboval le nekaj let. Od tod je prišel v Šoštanj, kjer je ostal do upokojitve.

Toda ni mu dala žilica miru, da bi mirno užival pošteno zasluženi pokoj: upravljal je v popolno zadovoljstvo pri šoštanjski davčni upravi svojo službo še naprej kot dnevničar — prav do svoje smrti.

V civilni državni službi je prebil polnih 50 let — tedaj pol stoletja.

Z vojaškimi leti pa je imel blagi pokojnik skupno 62 let službe ter se je udeležil kot vojak l. 1878. tudi okupacije Bosne in Hercegovine.

Bil je blaga duša — v službi izredno vesten in marljiv ter zelo sposoben in radi tega povsod res priljubljen.

Bodi Alojziju Koslu ohranjen časten spomin! **A. R.**

Vestnik

Vsem prijateljem lista! Vse tovariše, ki jim je usoda »Našega glasu« res pri srcu, **nujno prosimo,** naj pazljivo prebero prednji članek, objavljen pod istim naslovom. Prosimo jih tudi, naj skušajo po svojih močeh pomagati, da se listu zavarujejo gmotni pogoji za nadaljnje izhajanje. — Prosimo tudi vse prijatelje lista za blagohotne nasvete in dejavno pomoč.

Tistim, ki se jih tiče! P. n. naročnike, ki so z naročnino v zaostanku, nujno prosimo, naj dolg čimprej poravnajo. Kdor v teh kritičnih časih ne poravnava v redu in točno svojih obveznosti nasproti našemu skupnemu glasilu — dasi bi to z malce dobre volje mogel storiti — je škodljivec skupnosti in ogroža listu obstanek. Naj se varčevanje ne pričenja ravno pri teh najmanjših izdatkih, saj znaša naročnina na »Naš glas« komaj din 3,33 na mesec! Zato poravnajte zaostanke in redno plačujte naročnino.

Fr. M. Brown:

Skušnja

Zgodba iz filmskega sveta.

»Pozor! Posnetek!« Zadnjikrat so zažarele močne obločnice in je bleščeča svetloba oslepila oči. Nato so žarometi ugasnili in pri običajni razsvetljavi se je zdelo v filmskem ateljeju skoro temno. Snimanje je bilo končano za danes.

Pozno je že bilo. Mlada filmska igralka se je utrudila in je sedla, da se odpočije. Zadnji prizor v tragični igri je bil grozen. Mnogokrat so poskušali prizor, preden je uspel. Še vedno je videla bledi obraz svojega soigralca, slovitega umetnika, ki je predstavljal prav realistično umirajočega junaka, čigar ljubimka je bila ona. Zdelo se ji je, kot da se še vedno sklanja nadenj, mu dviga roko ter s prsti tišči odprto žilo, ranjeno po zamahu sablje, in da mu obvezuje roko tesno nad rano, da prestane krvaveti. Mar je bilo res treba prav po predpisih obvezati jo, kakor da bi bila prava rana? Toda režiser je hotel imeti vselej in povsodi vse točno izvršeno, da ne bi kaki strokovnjaki pri predvajanju filma mogli kritizirati postopek obvezovanja. Ponosen je bil na svoje medicinsko znanje in je natančno razložil, kako se mora obveza namestiti. Najboljša obveza za prvo silo je gumijasta cev, ki se dá tesno oviti, kakor na primer od plinskega štedilnika, toda v dobi, ki so jo predstavljali, v času osvobodilnih bojev Grkov proti Turkom, tega še ni bilo. Umetna kri je tudi morala teči iz rane na tla in je niso smeli takoj ustaviti. In kako spačene poteze je imel igralec. Občutljiva je bila in plašna, a vendar so tolikokrat po vrsti ponavljali ta mučni prizor. Nikoli več ne sprejme take vloge.

Sloveči igralec jo je pohvalil in tudi režiser: »Spadate k igralcem, ki povsem doživljajo svojo vlogo. Sta dve vrsti igralcev. Eni so hladni virtuozi tehnike, ki so preko svoje vloge in ne v njej. Oni druge vrste se popolnoma poglobe v vlogo, tako da jih utruja.« Nekateri tovariši so jo vabili, da se okrepča in razvedri v njihovi družbi. Toda odklonila je, ni bila razpoložena.

Prevozila je že šumne mestne ulice in prispela v samotno predmestje. Vsa je bila še v mislih na strašno smrt. Tudi ona bo tedaj tako izgledala. Zmerom preži na človeka nevarnost, ponesrečiti se moreš na vozu, da te pri priči stre. Nemogoče bi bilo živeti, če bi morala neprestano misliti samo na vse mogoče smrtne nevarnosti. Avto se ustavi pred vilo z vrtom. V hiši je temno, le v drugem nadstropju je dvoje oken razsvetljenih. Tam stanuje vdova s sinom, ki se pripravlja na izpite. Uči se še.

Samotno je v njenem stanovanju. Postrežkinja ji prinese čaja in odide. Ni bila vajena samote. Mati, ki je živela z njo, je odpotovala. Strah se je je polastil v tej tišini. Sosedna soba je bila temna. Ali ne vidi tam kakor v megli poteze umirajočega? Preži li tam smrt? S težavo se je odločila, da zapre vrata.

Hotela je odvrniti misli od teh groznih stvari. Tovariši se sedaj zabavajo in šalijo ob vinu. Mnogo je tudi prijetnega v življenju.

Toda nepokoja se ni mogla rešiti in temne slutnje so jo obhajale.

Nenadoma zasliši ženski krik in čuti, kako zgoraj nekaj pade na tla. Čez čas je spet vse mirno. Ni se zganila, vsa preplašena je čakala, kaj bo.

Nekdo hiti po stopnicah navzdol in potrka na njena vrata. Zunaj stoji gospa iz drugega nadstropja, bleda, vsa iz sebe. »Za božjo voljo, pomagajte. Imate telefon? Zdravnika!... Čimprej mogoče.«

Urno stopi k telefonu. Zdravnik je odsoten, morda pride čez eno uro. Drugega zdravnika v bližini ni.

Gospa obupava. »Moj ubogi sin! Umira! Prerezal si je žilo. Ni prestal izpita, do danes mi je to zamolčaval. Umre, ako takoj ne pride pomoč!«

Poznala je vse to iz filma. Mlada igralka se je naenkrat zravnala in odhitela po stopnicah navzgor. Na divanu leži mladenič ob veliki mlaki krvi, ki mu je škropila iz rane. Brez bojazni pristopi, saj se ji globoko smili ubogi mladenič, ki je iz obupa hotel zbežati iz življenja. Ni bila to izmišljena igra, kot v ateljeju, bila je pač bridka resničnost: življenje in smrt sta se borila med seboj. In poklicana je, da pomaga v tem boji.

Mehanično pograbi za visečo roko, jo dvignie in poišče mesto, kjer krvavi. Nad rano krepko pritisne roko s prsti, da po nekoliko poskusih krvavenje preneha.

Toda tako ne more držati roke, dokler ne pride zdravnik. Treba je zasilne obveze. Domisli se, kako so delali pri snemanju. Gumijasto cev! Pomiri jo ta misel. Mladeničevi materi naroči, naj prinese kaj primernega. Iz kuhinje dobe cev. Na žilo je treba navezati trd predmet. Zagleda pločevinasto škatlico in jo trdno pritisne na žilo, čeznjo ovije cev in previje roko zgoraj nad rano.

Krvavitev je prenehala. Zadovoljivo je rešila mlada igralka vlogo. Dvigne še roko navzgor, kakor je predpisano.

Počasi so minevale minute. Ob tiktakanju ure se ji je zdelo, da stopa smrt po sobi in čaka na žrtev. Končno se oglasi zvonec. Čujejo se koraki, rešitev je tu, zdravnik. Naglo pristopi in pogleda ranjeno roko. Ker je od napora utrujena, omahne igralki roka.

Zdravnik preiskuje. Potem se obrne k igralki: »Brezhibna zasilna obveza je to. Noben zdravnik ne bi mogel napraviti boljše. Čestitam vam k tolikšni spretnosti. Mladeniču ste rešili življenje! Ako bi ne bilo te obveze, bi bil izkrvavel. Kje ste se tega naučili?«

»Pri filmu,« odgovori.

Čuti še, kako vroče se ji zahvaljuje mladeničeva mati, potem se ji stemni pred očmi; od napora in razburjenja se je onesvestila.

»Draginja in naš obstanek. Uvodnik, katerega je naše glasilo objavilo v svoji deseti številki od 15. maja t. l., je ponatisnil mariborski »Ujedinjeni železničar«, organ železničarjev, upokojencev in transportnega osebja, v številki od 1. junija.

Za oživitev nekdanje Zveze. Iz poročila o zborovanju ptujskega okrajnega učiteljskega društva je posneti, da so na njegovem zborovanju obravnavali tudi vprašanje oživitve nekdanje Zveze drž. nameščencev in upokojencev, za kar se vrše baje že določene priprave. Društvo smatra tudi, da je zaradi zastopanja stanovskih pravic in koristi treba kar najprej doseči legitimno telo, ki naj bi trajno vezalo vse naše nameščenske organizacije in smotrno ter na zakonski podlagi delovalo za izboljšanje pravnega in gmotnega stanja državnih nameščencev.

Prepovedana posredovanja. Dnevniki so poročali iz Beograda, da je nedavno izdal prosvetni minister odredbo, s katero prepoveduje sleherno posredovanje v prosvetnem ministrstvu, in to v kakršni koli osebni zadevi. Prepovedane so v prihodnje vse intervencije zaradi napredovanj, premestitev in dopustov srednješolskih profesorjev in ljudskošolskega učiteljstva. Tudi se morajo po ti ministrski odredbi vse take prošnje osebnega značaja vlagati le po predpisani instančni poti.

Učiteljska resolucija. Okrajno učiteljsko društvo v Kranju, ki je dne 18. maja slavilo petdesetletnico obstanka, je na zborovanju sprejelo resolucijo, iz katere posnemamo naslednje: 1. Jugoslavija nad vse! To je naš klic, ki mu hočemo verno predani svojim državljanskim idealom služiti do poslednje kaplje krvi. Vse za kralja, narod in dom! 2. Ne odklanjamo kritike, ki je kritika! Zavarujmo pa se odločno proti pavšalnim očitkom in podtikanjem, ki niso v korist šole in ne časa, ki v njem živimo. Solidarnost vseh plasti naroda je bolj kot kdaj potrebna. Herostratsko slavo si nadevlje oni, kdor dela drugače. 3. Za izboljšanje našega položaja terjamo: avtomatsko napredovanje, stalnost v službi in na službenem mestu, izenačenje poročenih učiteljic z neporočenimi, slednjič uravnovešenje prejemkov z nastopajočo draginjo. Ali povišanje prejemkov — ali znižanje draginje! 4. Bolj kot kdaj spoznavamo potrebo povezanosti vseh organizacij državnih uslužbencev. Odpravita naj se §§ 76. in 78. uradn. zakona.

Nekaj o poštni upravi. Na zadnjem občnem zboru ljubljanske sekcije Združenja poštnih uradnikov so ugotovili, da je ljubljanska poštna direkcija v zadnjih štirinajstih letih prispevala približno 250 milijonov dinarjev čistega dobička v državni proračun. Navzlic temu ni bilo v Sloveniji ves ta čas sezidano nobeno novo poštno poslopje, čeprav je večina državnih pošt v zasebnih hišah. Edino za pošto Bled I. so pred nekaj leti kupili staro stavbo, ki pa je že potrebna popravil. Del ljubljanske kolodvorske pošte je že dvajset let v provizornih barakah, kjer so prostori popolnoma neprimerni in nehigienski. Popravljanje in krpanje teh pomanjkljivosti ne bi moglo odpraviti, potrebno je zidanje nove kolodvorske pošte, obenem pa je treba preurediti ljubljansko glavno pošto in dozidati še eno nadstropje. Najemnine v zasebnih hišah so višje kot bi znašalo obrestovanje in amorizacija, če bi se sezidala nova poslopja. Samo za pošto v Murski Soboti je plačala poštna uprava že več kot 600.000 dinarjev najemnine, kar že večkrat presega vrednost poslopja. Enako tudi ni denarja za najpotrebnejše investicije, dasi bi se obrestovale in donašale dobiček. Zato ni mogoče odpreti novih telefonskih linij. Zaradi pomanjkanja zvez se medkrajevni telefonski promet ne more prav razviti, država pa izgublja stalno lepe dohodke. Odpomoči bi se dalo edinole s smotrnejšo politiko, prvi pogoj je pa sestavljanje državnega proračuna ločeno po pokrajinah, t. j. po poštnih direkcijah.

Iz organizacij

Zborovanje poštnih uradnikov. Združenje uradnikov p. t. t. stroke kraljevine Jugoslavije je sklicalo svoj XXII. redni redni kongres, ki bo v dneh 23. do 25. junija v Nišu. Prav tam bo neposredno pred občnim zborom imel glavni odbor te organizacije sejo, ki bo trajala od 20. do 22. junija t. l.

Kaj zahtevajo učitelji. Dne 11. maja je okrajno učiteljsko društvo v Ptuju zborovalo. Navzoči zborovalci so sprejeli resolucijo, iz katere objavljamo samo nekaj točk: »1. Ugotavljamo, da so naše plače mnogo premajhne za dostojno življenje drž. uradnika, zato želimo, da se s podvojeno energijo nadaljujejo vse akcije združenih nameščenskih organizacij za dvig naših prejemkov. 2. Ker je večina slovenskega učiteljstva zadolžena ter mora od svojih premajhnih plač plačevati še mesečne obroke za dolgove, zahtevamo, da se za vse uradniške dolgove izreče moratorij, dokler se ne doseže izboljšanje plač oziroma padec cen na prejšnje razmere. 3. Ker uredba o disciplinski odgovornosti šolskih nadzornikov in učiteljev onemogoča uspešno obrambo prizadetega učitelja, smatramo za potrebno, da se omenjena uredba čimprej prilagodi disciplinskim predpisom urad. zakona. 4. Zahtevamo v vseh pravnih in disciplinskih ozirih izenačenje našega položaja s položajem ostalega drž. uradništva ter takojšno odpravo vseh odlokov, ki omejujejo naše državljanske pravice in niso v skladu z ustavo kraljevine Jugoslavije.«

Iz organizacije monopolskih uradnikov. V odboru ljubljanskega poverjeništva Združenja monopolskih uradnikov so zdaj sledeči gg.: predsednik Franjo Golob, njegov namestnik Viktor Logar, tajnik Boris Roš, blagajnik Anton Žlajpah, namestniki pa gg. Zdenko Počkar in Edvard Kovačič.

Finančna kontrola v banovini Hrvatski. Ker so vsi posli, ki se tičejo osebnih razmer uslužbencev finančne kontrole, služečih na ozemlju banovine Hrvatske, prenešeni v pristojnost imenovane banovine, se rešujejo vse osebne zadeve teh uslužbencev v Zagrebu. Zato tudi odbor Združenja zvaničnikov fin. kontrole kraljevine Jugoslavije opozarja, da ima v Zagrebu podpredsednika organizacije, g. Ignacija Vukalovića, na katerega naj se člani združenja iz banovine Hrvatske obračajo.

Upokojenec

Upokojencem — prijateljem »Našega glasu«! Vsakdo naj pazno prebere članek »Vsem prijateljem lista!« in naj uravna po njem svoja dejanja. Stanovska vzajemnost in čut solidarnosti bosta mogla nuditi listu dovolj trdno gmotno podlago tudi spričo sedanjega težavnega položaja. Širite »Naš glas«- naročajte ga, plačujte sproti naročnino.

Lillegova zadnja pot. Pogreba pokojnega zadnjega predsednika ljublj. Zveze drž. nameščencev in upokojencev in dosmrtnega častnega predsednika ljubljanskega »Društva državnih in samoupravnih upokojencev«, upokojenega višjega davčnega upravitelja Maksa Lillega se je udeležilo zelo veliko število ljudi, zlasti iz vrst drž. uslužbenstva, predvsem seveda ožjih stanovskih tovarišev — davčnih uradnikov. Za konzorcij našega lista se je pogreba udeležil tudi upravnik, ki je zastopal službeno odsotnega urednika. — Na grobu je spregovoril nekaj toplo občutenih besedi pokojnemu predsedniku v slovo zadnji tajnik Zveze, upokojeni davčni inspektor gospod Joža Bekš. — Konzorcij je v spomin in počastitev pokojnega člana dal položiti na krsto venec z napisom: »Zvestemu tovarišu — Naš glas«.

Prepovedano zborovanje upokojencev. V naši deveti številki od 1. maja smo že objavili vest, da je ljubljansko Banovinsko društvo državnih in samoupravnih upokojencev sklicalo svoj redni občni zbor za dan 19. maja t. l. v frančiškanski dvorani v Ljubljani. Zaradi odredbe notranjega ministrstva o prepovedi javnih shodov je pa ljubljanska policijska uprava tudi napovedano upokojenško zborovanje prepovedala.

Poravnajte naročnino!

Prevedba častniških pokojnin. Prošnje upokojenih častnikov in njihovih družin za prevedbo po zakonu o ustrojstvu vojske in mornarice iz leta 1931. je treba opremiti s potrjenim prepisom odločbe o odmeri pokojnine (v dveh izvodih), iz katere se mora videti koliko službenih let je imel upokojenec. To zaradi tega, ker je za prevedbo podlaga število odsluženih let.

Zahteve upokojencev. Začetek aprila je imelo svoj redni občni zbor združenje upokojencev za donavsko banovino v Somboru. Na zborovanju so sprejeli resolucijo, ki pravi med drugim: »1. Naše društvo naj hkrati z drugimi banovinskimi upokojenškimi društvi zahteva od kraljevske vlade: a) naj se z najstrožjimi ukrepi odpravi današnja draginja in brezvestna spekulacija; b) sorazmerno z današnjo draginjo, ki še stalno narašča, naj se zvišajo tudi draginjske doklade v pavšalnih zneskih od 300 do 600 dinarjev na mesec vsem drž. upokojencem in upokojenkam po položaju in draginjskem krajevnem razredu. V pavšalni vsoti zato, ker draginja enako zadeva višje in nižje upokojence in upokojenke; c) prav tako naj se kakor častniki in njihove vdove, tudi vsi ostali stroupokojenci prevedejo glede pokojnin na novi uradniški zakon oz. na zakon o drž. prom. osebju iz leta 1931.«

Prenos pokojnine ob preselitvi. Opozarjamo ponovno vse upokojence, osebne in rodbinske (torej tudi vdove in sirote, ki prejemajo pokojnino po možu oziroma po očetu), da morajo, če se nameravajo preseliti na ozemlje kake druge finančne direkcije, zaprositi za prenos pokojnine. Take prošnje je treba vlagati pravočasno, ker izvrši prenos finančno ministrstvo samo. Zato naj vsak upokojenec **vsaj mesec dni pred nameravano preselitvijo** vloži pri svoji pristojni finančni direkciji prošnjo za prenos, priloži naj pa prošnji prepis upokojitvene odločbe, in če jo ima, tudi odločbe o pristanku glavne kontrole. Kdor pravočasno take prošnje ne vloži, utegne na novem bivališču čakati dolgo časa na izplačilo pokojnine.

Stanovanjskim najemnikom

Društvo stanovanjskih najemnikov dravske banovine v Ljubljani sporoča članom, da najemniki niso dolžni prispevati hišnim lastnikom za zgradbo zaklonišč, ter da je vsako tako prispevanje najemnika prostovoljno.

Prav tako gredo najemna pogodba in potrdila, ki jih je dolžan izdati lastnik hiše najemniku ob plačilu najemnine, na breme najemodajalca in ne najemnika.

Obenem vabi vse najemnike stanovanj, lokalov itd., naj vstopijo v društvo kot člani. Članarina 1 din na mesec se lahko plača tudi po poštni položnici na št. 16.263, navesti je treba le na hrbtni strani čekovne položnice točen naslov vplačnikov.

Društveni **blagajnik** posluje vsak dan od 10. do 12. v Ljubljani, Wolfova ulica štev 10, II. nadstropje. **Tajnik** je članom na razpolago vsak delavnik, razen v sobotah, od 14. do 15. v Ljubljani, Celjska ulica štev. 19, za art. vojašnico, Bežigrad.

Društvo stanovanjskih najemenikov dravske banovine v Ljubljani.

Zadružne vesti

Nova zadružna prodajalna. Mariborska agilna Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev je sredi maja odprla v Stritarjevi ulici štev. 17 v Mariboru novo zadružno prodajalno. Namenjena je zadružnim članom iz V. okraja in okoliških krajev na desnem bregu Drave, ki so precej oddaljeni od glavnice zadružne prodajalne.

KO-OP hoteli. V Ko-op hotelih naše Zveze nabavljalnih zadrug drž. uslubencev imajo člani vseh naših zadrug pravico do znižanih cen sob in oskrbe. Pravico do teh ugodnejših cen imajo tudi tisti družinski člani zadrugarjev, ki jih le-ta dejansko res vzdržuje. Izkazati se pa mora vsak zadrugar upravi hotela s posebno izkaznico svoje lastne zadruge, ki mu jo ta izstavi samo tedaj, če je včlanjen vsaj že tri mesece, če je že v celoti vplačal svoj delež in če redno izvršuje članske dolžnosti (redno vrača posojila oziroma se redno oskrbuje v zadrugi). Ko-op hoteli so v Vrnjački banji, v Kaštelu starem, v Uljcinju in v Gozdu-Martuljku.

Nove knjige

»Naš rod«. Ta zanimivo urejevani mladinski list je s svojo deveto številko zaključil letnik, ki je že enajsti po vrsti. O Mladinski matici, ki izdaja »Naš rod« in druge mladinske knjige, smo že ponovno pisali in poudarili njene velike zasluge za širjenje dobrega tiska med slovensko mladino. Tudi ta zadnji, enajsti letnik »Našega rodu« je ostal na prejšnji višini, kar kaže tudi njegova priljubljenost med ljudskošolsko mladino, saj ima nad 20.000 naročnikov. Prispevke v prozi so pošiljali listu mnogi znani pisatelji, tako France Bevk, A. Ingolič, M. Jarc, Plestenjak, Ribičič in še več drugih. Med ilustratorji, ki so list založili z mnogoštevilnimi primernimi podobami, najdemo nekatere izmed najboljših naših risarjev, saj so med njimi Jakac, Mihelič, Pirnat, Pregelj in Sedej. Tudi po zunanji opremi sodi ta mladinski list med najboljše slovenske revije. Da je bilo mogoče tudi v teh slabih časih vzdržati »Naš rod« na taki višini in mu ohraniti tolikšno število naročnikov, je predvsem tudi zasluga našega učiteljstva in njegove stanovske organizacije JUU, ki je ustanovila in ki vzdržuje Mladinsko matico.

* **V knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani** in njeni podružnici v Mariboru kupite pisarniške potrebščine za šolo in dom, knjige za šolanje svojih otrok; knjige znanstvene in leposlovne vsebine zase, za odraslo mladino, otroke, prijatelje in znance. Tam dobite tudi merila in razne merilne instrumente za šolo in praktično uporabo.

Kralj. dvorni dobavitelj
ANTON VERBIČ
LJUBLJANA
DELIKATESE
SPECERIJA
Telef. 2673
Skrbna postrežba!
Najnižje cene
Sveže blago!

Priporočamo tvrdko
M. TIČAR
LJUBLJANA
za nakup pisarniških in šolskih potrebščin

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ
Kreditna zadruga državnih uslužbencev
v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši
Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Poštni čekovni račun štev. 10.681. Telefon štev. 3413.
Posojila do Din 10.000·— vsem javnim nameščencem po 7% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvu.

Naročajte „NAŠ GLAS“ in oglašujte v njem

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, r. z. z o. z.
Ljubljana, Vodnikov trg štev. 5 • Telefon štev. 4421
DRŽAVNI USLUŽBENCI! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi itd.
Širite zadružno misel med svojimi tovariši

Izdaja za konzorcij „Naš glas“ odgovorni urednik dr. Karel Dobida. — Tiska Učiteljska tiskarna (predstavnik Francè Štrukelj). Vsi v Ljubljani.